

Dahlby kyrka. Se Skeruan pag 101.

Kyrkan onlagd 1065. af Danska konungen Sven som samma år förordnade Egimius att vara Biskop i Dahlby och Henrich i Lund, då den förra fick Bleken och södra delen af Skåne, och Henrich norra delen och Halland. Dahlby kyrka kallades fordom Helligkors kyrka, murarne bestå af yttre och inneschiften med cement, och det inre af sand och småsten, som upptäcktes under reparationen 1817. då nya fönster insattes.

Bland märkvärdigheter i Dahlby kyrka är kraft-kyrkan eller Kryptan, den är anlagd under tornet, som hvilar på dess sidomurar och framskjutande pelare (se Rit.) Stenen till murarne och hvalfbojarna och pelare är af huggen flisten. Tornet är likabrett som kyrkan, men sträcker sig östra sidomuren endast öfver de 2de yttre pelarne i kraft-kyrkan, hwarest öfver en stark grundmur går djupare in från tvär och nor. Af kyrkans pelare är den ena huggen som om den vore sammansatt af 4 mindre (2) hvilka vila på ryggen af 2de djur, det ena med hufvudet åt öster det andra åt väster. Den andra delen af kraft-kyrkan, täckes af en luttak hvars tak sträcker sig till mitten af tornet. På vestra gäfveln ses en dörr med hvalf; å södra sidan är en igenmurad, hwarest gånge gått till Lunds & kyrkan som tycks vara en orimlighet, men troligen är, att den leder till något underjordiskt fängelse (eller utgång)

Å nordöstra hornet af kraft-kyrkan finnes en liten källa, hvarifas ett klart och godt vatten, den är i form af en span, murad med huggen sandsten aldeles rund 1½ aln djup, stenarne stå uppförver golvet, som är belagt med mindre klapperstenar, denna källas hällovatten är mycket utropad för sin hälsoqifrande kraft, och enfaldiga sjukla samlas här långväga ifrån, vid mid-sommartiden, dricka af vattnet och offra i offerstocken, samt lämna sina gåvor till en i kyrkan stående kista, i den förmodas att de bliva botade, men om de de bliva lämnar är derken, vist är att kyrkan härigenom har en 8 å 10 R^u not. X